

การตกเป็นเหยื่อจากการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน

นางเลอลักษณ์ รอดเรือง



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการหนังสือพิมพ์ ภาควิชาวารสารสนเทศ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974 - 332 - 009 - 1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

VICTIMIZATION BY DAILY NEWSPAPER REPORTING

Mrs. Lerluck Roudrueng

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Journalism

Department of Journalism

Graduate School

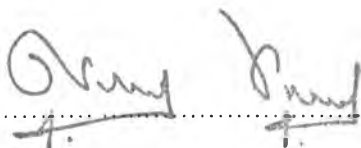
Chulalongkorn University

Academic Year 1998

ISBN 974 - 332 - 009 - 1

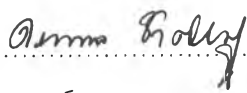
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การตกเป็นเหยื่อจากการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน
โดย นางเลอลักษณ์ รอดเรือง
ภาควิชา วารสารสนเทศ
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ดวงกมลชาติประเสริฐ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ พิชัยศักดิ์ หรยางกูร

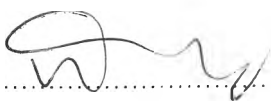
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต



.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์


.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิระโสภณ)


.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. ดวงกมล ชาติประเสริฐ)


.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ พิชัยศักดิ์ หรยางกูร)


.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ รจิตลักษณ์ แสงอุไร)

เลอลักษณ์ รอดเรือง : การตกเป็นเหยื่อจากการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน (VICTIMIZATION BY DAILY NEWSPAPER REPORTING) อ.ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร.ดวงกมล ขาติประเสริฐ อ.ที่ปรึกษาร่วม : รองศาสตราจารย์พิชัยศักดิ์ หรยางกูร, 161 หน้า. ISBN : 974 - 332 - 009 - 1.

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยครั้งนี้เพื่อตอบคำถาม ดังต่อไปนี้

1. การรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันที่เป็นการก่อให้เกิดเหยื่อ มีลักษณะใดบ้างและมี ปริมาณมากน้อยเพียงไร
2. ความตระหนักของผู้อ่านเกี่ยวกับข่าวที่ก่อให้เกิดเหยื่อมีมากน้อยเพียงไร
3. ปัจจัยเกี่ยวกับกฎหมายและจริยธรรม มีความเหมาะสมเพียงไรต่อการป้องกันการก่อให้เกิดเหยื่อ

ผลการวิเคราะห์ข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ชื่อฉบับ คือ ไทยรัฐ เดลินิวส์และข่าวสด รวม 1095ฉบับ พบว่า มีการรายงานที่ก่อให้เกิดเหยื่อ 213 ข่าว แบ่งเป็น การตกเป็นเหยื่อเผยแพร่ 5 ข่าว การตกเป็นเหยื่อซ้ำซ้อน จากภาพ 140 ภาพ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นภาพข่าวอาชญากรรม และจากรายละเอียดของข่าว 38 ข่าว ไทยรัฐนำเสนอข่าวที่ก่อให้เกิดเหยื่อมากที่สุด รองลงมาคือ เดลินิวส์ และข่าวสด

ด้านความตระหนักของผู้อ่านเกี่ยวกับข่าวในลักษณะที่ก่อให้เกิดเหยื่อนั้น พบว่า ผู้อ่านมีความตระหนักถึงผลกระทบในทางลบที่เกิดขึ้นแก่ผู้ตกเป็นข่าว แม้จะเห็นว่าหนังสือพิมพ์มีจรรยาบรรณต่ำก็ตาม แต่ก็เห็นว่าการนำเสนอข่าวมีประโยชน์ต่อสาธารณชนมากกว่า

ส่วนกฎหมายและจริยธรรม พบว่า มีกฎหมายควบคุมการรายงานข่าวในลักษณะที่ทำให้เกิดเหยื่อเผยแพร่ และมีบทลงโทษที่ชัดเจนและค่อนข้างสูง ส่วนลักษณะการตกเป็นเหยื่อซ้ำซ้อนนั้น ในส่วนของผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนมีกฎหมายควบคุมและบทลงโทษชัดเจน แต่ไม่รุนแรงเท่าลักษณะการตกเป็นเหยื่อเผยแพร่ ส่วนการนำเสนอภาพและการเสนอรายละเอียดของผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศ ไม่มีกฎหมายควบคุมการรายงานข่าว คงมีแต่จรรยาบรรณที่ควบคุมและไม่ไม่มีบทลงโทษใด ๆ

วารสารสนเทศ

ภาควิชา
การหนังสือพิมพ์
สาขาวิชา
ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

3971520328 MAJOR JOURNALISM

KEY WORD:

VICTIMIZATION / DAILY NEWSPAPER / REPORTING

LERLUCK ROUDRUENG : VICTIMIZATION BY DAILY NEWSPAPER REPORTING. THESIS

ADVISOR : DR. DUANGKAMOL CHARTPRASERT. THESIS CO - ADVISOR : ASSOC.PROF.

PHIJAIKAKDI HORAYANGKURA . 161 pp. ISBN 974 - 332 - 009 - 1.

In this study analyzed 1,095 front - page news photos and news stories of three daily newspapers namely Thai Rath , Daily News and Khao Sod to examine the amount and type of victimization which can be attributed to newspapers reporting. Two types of victimization are considered : victimization from inaccurate reporting and double victimization which is the coverage of real world victims in such a way that put them in to more danger and disgrace. Two hundred and thirteen cases of victimization were found from 38 stories and 170 news photos, most of which are double victimization resulted from detailed pictures of accident and criminal cases. Among the three newspapers , Thai Rath ranked first of news reports leading to victimization .

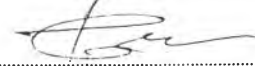
The studies also revealed that readers are aware of reporting styles leading to victimization to certain extent . However , they also believed that such reporting benefited society as a whole and ,as a result , tended to overlook the inappropriateness of such reporting .

There are laws and penalties for inaccurate news reporting , but laws and penalties for detailed news reporting causing double - victimization in cases of children and youths, through existed, were less serious. For coverage of sexual harassment pictures, there was no law controlling such violation. It is governed only by ethics.

ภาควิชา.....วารสารสนเทศ

สาขาวิชา.....การหนังสือพิมพ์

ปีการศึกษา.....2541

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....



กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีจากความกรุณาของท่านอาจารย์ทั้งสี่ท่านคือ อาจารย์ดวงกมลชาติประเสริฐ ท่านอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ที่ได้ทุ่มเทแรงกายและใจ ตลอดเวลาอันมีค่า ห่วงใยและเอาใจใส่ต่อปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างทำวิทยานิพนธ์ ท่านที่สองคือ ท่านอาจารย์พิชัยศักดิ์ หรยางกูร ผู้ที่ได้จุดประกายความคิดและแนะนำหัวข้อในการทำวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งในคำปรึกษาและข้อคิดต่างๆอีกมากมาย ทั้งยังได้กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมอีกด้วย ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์พี่ระ จิรโสภณ และอาจารย์จิตลักษณ์ แสงอุไร ที่กรุณารับเป็นประธานฯ และกรรมการวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงอีกครั้ง

ขอขอบคุณสมาชิกในครอบครัวทุกท่านของผู้วิจัยและเพื่อนรักทุกคน ที่ได้ให้กำลังใจเสมอมา ขอขอบคุณพี่และน้องๆร่วมห้องเรียนทุกคนที่ห่วงใยและให้กำลังใจมาโดยตลอด และสุดท้ายขอกราบขอบพระคุณดวงวิญญาณทุกคน ที่ผู้วิจัยได้นำภาพการเสียชีวิตมาศึกษา ขอให้วิญญาณทุกท่านจงไปสู่สุคติภาพ

เลอลักษณ์ รอดเรือง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ซ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
2 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม	7
แนวคิดเกี่ยวกับข่าวและองค์ประกอบของข่าว	8
แนวคิดเกี่ยวกับภาพข่าว	10
แนวคิดเกี่ยวกับการตกเป็นเหยื่อของหนังสือพิมพ์รายวัน	14
ปัจจัยที่ทำให้มีการรายงานข่าว ในลักษณะที่ก่อให้เกิดเหยื่อ.....	18
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	23
ข้อสันนิษฐานเบื้องต้น	24
2.3 นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง	24
3 ระเบียบวิธีวิจัย	25
3.1 การวิเคราะห์เนื้อหา	25
3.1.1 กำหนดประชากร.....	25
3.1.2 เครื่องมือวิจัย	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.1.3 หน่วยการวิเคราะห์	28
3.1.4 การทดสอบเครื่องมือวิจัย	28
3.2 การสำรวจความตระหนักของผู้อ่านเกี่ยวกับการรายงานข่าว	29
3.2.1 กลุ่มตัวอย่าง	29
3.2.2 เครื่องมือในการสำรวจ	29
3.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	33
3.3 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	33
4 ผลการวิจัย	34
4.1 การวิเคราะห์ลักษณะการตกเป็นเหยื่อจากการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน	34
4.1.1 การวิเคราะห์ลักษณะการตกเป็นเหยื่อเผยแพร่	35
4.1.2 การวิเคราะห์ลักษณะการตกเป็นเหยื่อซ้ำซ้อน	36
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ	46
4.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้กรอกแบบสอบถาม	46
4.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่าน	48
4.2.3 การสำรวจความตระหนักเกี่ยวกับการรายงานข่าว	52
4.3 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรายงานข่าว	74
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	85
5.1 สรุปผลการวิจัย	85
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	90
5.3 ข้อเสนอแนะที่มาจากงานวิจัย	97
5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้วิจัย	97
รายการอ้างอิง	99
ภาคผนวก ก.....	102

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ข	139
ภาคผนวก ค	141
ประวัติผู้วิจัย	161

สารบัญญัตินำ

ตารางที่	หน้า
1	ลักษณะการตกเป็นเหยื่อจากการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน 35
2	จำนวนภาพและร้อยละ ของการตกเป็นเหยื่อซ้ำซ้อนในภาพรวมเปรียบเทียบ ระหว่างหนังสือพิมพ์ 3 ฉบับ..... 36
3	แสดงสัดส่วนการตกเป็นเหยื่อซ้ำซ้อนจากภาพของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับ 37
4	สัดส่วนการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ทั้งสามฉบับ 38
5	สัดส่วนการเสนอรายละเอียดของผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน 39
6	สัดส่วนการรายงานข่าวผู้ถูกกระทำที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศของหนังสือพิมพ์รายวัน... 40
7	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ 47
8	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ 47
9	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา 47
10	จำนวนผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวันแต่ละฉบับ เป็นประจำจากจำนวนผู้อ่านทั้งหมด 48
11	ความบ่อยในการอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน 49
12	วิธีการ อ่านหนังสือพิมพ์รายวัน 49
13	สัดส่วนผู้อ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำกับค่าเฉลี่ย ความเชื่อถือใน หนังสือพิมพ์รายวัน 50
14	ค่าเฉลี่ยความสนใจในเนื้อหาข่าวของผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวัน 51
15	ค่าเฉลี่ยความเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน 52
16	ค่าเฉลี่ยความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ต่อการรายงานข่าวการล่วงละเมิดทางเพศ ต่อสตรี เด็กและเยาวชน ในตัวอย่างที่ 1..... 54
17	ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับผู้ได้รับประโยชน์ จากการ รายงานข่าวในลักษณะการล่วงละเมิดทางเพศ ในตัวอย่างที่ 1 54
18	ค่าเฉลี่ยความเห็นเกี่ยวกับ การรายงานภาพข่าวในลักษณะหวาดเสียว สยดสยอง ในตัวอย่างที่ 2 56
19	สัดส่วนความเห็นเกี่ยวกับผู้ได้รับประโยชน์ จากการตีพิมพ์ภาพข่าวใน ลักษณะหวาดเสียว สยดสยอง ในตัวอย่างที่ 2 56

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
20	ค่าเฉลี่ยความเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวผู้กระทำผิดที่เป็นเด็ก และเยาวชน ในตัวอย่างที่ 3 และ 4 58
21	สัดส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ได้รับประโยชน์ จากการนำเสนอข่าว การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ในตัวอย่างที่ 3 และ 4 58
22	สัดส่วนความและค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ด้านความเหมาะสมและจรรยาบรรณในการนำ เสนอข่าวการล่องละเมิดทางเพศของหนังสือพิมพ์รายวัน ในตัวอย่างที่ 1 และ 10 59
23	ความแตกต่างด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการเสนอข่าว การล่องละเมิดทางเพศ ในตัวอย่างที่ 1 และตัวอย่างที่ 10 60
24	สัดส่วนและค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับความเหมาะสม และจรรยาบรรณในการเสนอภาพข่าวในตัวอย่างที่ 5 และ 6..... 61
25	ความแตกต่างด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการเสนอข่าว การล่องละเมิดทางเพศ ในตัวอย่างที่ 5 และ 6 61
26	สัดส่วนและค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ด้านความเหมาะสมและ จรรยาบรรณในการเสนอภาพข่าวใน ตัวอย่างที่ 7 และ 8 62
27	ความแตกต่างด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการเสนอข่าวการ ล่องละเมิดทางเพศ ในตัวอย่างที่ 7 และ 8 62
28	เปรียบเทียบสัดส่วนการเลือกและค่าเฉลี่ย การเลือกข่าวที่เหมาะสม ในการนำเสนอ สู่สาธารณชน ระหว่างตัวอย่างที่ 3 ,4 และ 9 63
29	ความแตกต่างด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการเสนอข่าวการ ล่องละเมิดทางเพศ ในตัวอย่างที่ 3,4 และ 9 63
30	สัดส่วนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในการเสนอข่าวในตัวอย่างที่ 1 - 4 64
31	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนจรรยาบรรณ ของตัวอย่างที่ 1 - 10 65
32	ความแตกต่างด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการเสนอข่าว การล่องละเมิดทางเพศ ในตัวอย่างที่ ของเพศ 66

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
33	ความแตกต่างด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าว การกระทำผิดของเยาวชน ในตัวอย่างที่ 9 ของเพศ 66
34	ความแตกต่างด้านความคิดเห็น เกี่ยวกับจรรยาบรรณ ในการเสนอข่าว การล้วงละเมิดทางเพศ ในตัวอย่างที่ 10 ของเพศ 66
35	ความแตกต่างด้านความคิดเห็น เกี่ยวกับจรรยาบรรณ ในการนำเสนอ ข่าวการล้วงละเมิดทางเพศ ในตัวอย่างที่ 8 ของกลุ่มอายุที่ต่างกัน..... 67
36	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณ จำแนกตามอายุ 67
37	ความแตกต่างด้านความคิดเห็น เกี่ยวกับจรรยาบรรณ ในการนำเสนอ ข่าวการล้วงละเมิดทางเพศ ในตัวอย่างที่ 10 ของอายุที่แตกต่างกัน..... 67
38	แสดงค่าเฉลี่ยความคิดเห็นจำแนกตามอายุ 68
39	เปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็น เกี่ยวกับจรรยาบรรณ ในการนำเสนอ ข่าวการล้วงละเมิดทางเพศในตัวอย่างที่ 6 ของกลุ่มที่มีการศึกษาต่างกัน 68
40	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น เกี่ยวกับจรรยาบรรณ ในการนำเสนอภาพข่าวการ ล้วงละเมิดทางเพศ ในตัวอย่างที่ 6 จำแนกตามระดับการศึกษา 69
41	เปรียบเทียบความแตกต่างด้านความคิดเห็น เกี่ยวกับจรรยาบรรณ ในการนำเสนอ ข่าวการล้วงละเมิดทางเพศ ในตัวอย่างที่ 6 ของกลุ่มที่มีความบ่อยในการอ่าน ต่างกัน..... 69
42	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น เกี่ยวกับจรรยาบรรณ ในการนำเสนอภาพข่าวการล้วงละเมิด ทางเพศ ในตัวอย่างที่ 6 ของกลุ่มที่มีความบ่อยในการอ่านต่างกัน 70
43	เปรียบเทียบความแตกต่างด้านความคิดเห็น เกี่ยวกับจรรยาบรรณ ในการนำเสนอ ภาพข่าวการล้วงละเมิดทางเพศ ในตัวอย่างที่ 6 ของกลุ่มที่สนใจข่าวชาวบ้านทั่วไป ต่างกัน 70
44	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น เกี่ยวกับจรรยาบรรณ ในการนำเสนอ ข่าวการล้วงละเมิดทางเพศ ในตัวอย่างที่ 6 ของกลุ่มที่สนใจข่าวชาวบ้านทั่วไปแตก ต่างกัน 71

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
45	เปรียบเทียบความแตกต่างด้านความคิดเห็น เกี่ยวกับจรรยาบรรณ ในการนำเสนอ ข่าวการล่องละเมิดทางเพศ ในตัวอย่างที่ 10 ของกลุ่มที่สนใจข่าวชาวบ้านทั่วไป แตกต่างกัน 71
46	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น เกี่ยวกับจรรยาบรรณ ในการนำเสนอข่าวการล่องละเมิด ทางเพศ ในตัวอย่างที่ 10 ของกลุ่มที่สนใจข่าวชาวบ้านทั่วไปต่างกัน 71
47	เปรียบเทียบความแตกต่างด้านความคิดเห็น เกี่ยวกับจรรยาบรรณ ในการนำเสนอ ภาพข่าวการล่องละเมิดทางเพศในตัวอย่างที่ 1 ของกลุ่มที่สนใจข่าวสตรีและเด็ก ในหน้าสตรี 72
48	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวการล่องละเมิด ทางเพศในตัวอย่างที่ 1 ของกลุ่มที่มีความสนใจข่าวสตรีและเด็กในหน้าสตรี ต่างกัน 72
49	เปรียบเทียบความแตกต่างด้านความคิดเห็น ด้านจรรยาบรรณในการนำเสนอภาพ การตายในลักษณะหวาดเสียว สยดสยอง ในตัวอย่างที่ 2 ของกลุ่มที่สนใจข่าวสตรี และเด็กในหน้าสตรีต่างกัน 73
50	ค่าเฉลี่ยความเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณ ในการเสนอภาพการตายในลักษณะ หวาดเสียว สยดสยอง ในตัวอย่างที่ 2 ของกลุ่มที่สนใจข่าวสตรีและเด็กในหน้าสตรี ต่างกัน 73
51	แสดงสัดส่วนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 74